

**הצעות החלטה
לשינוי חוקה
להצבעה במליאה
הקונגרס הציוני הלא"ט**

ו' – ח' בחשוון תשפ"ו

30–28 באוקטובר 2025

ירושלים

2. הצעה להתקנת תקנה לתקנות לביצוע החוקה: התקנת תקנה 1א' (חדשה) **לתקנות לביצוע החוקה (סעיפים 2, ו 2א לחוקה)**

מוגשת ע"י: ארצנו

הואיל וסעיף 2 לחוקה של ההסתדרות הציונית העולמית (להלן: "החוקה") מגדיר את "התכנית הציונית – תכנית ירושלים";

והואיל וסעיף 2 א לחוקה של ההסתדרות הציונית העולמית עוסק ב"אופי הציונות";

והואיל וסעיף 3 של החוקה מחייב ש "ארגון ציוני בין ארצי" יתקבל ככזה רק אם קיבל על עצמו את תכנית ירושלים;

והואיל וסעיף 5 לחוקה מחייב כל מי שרשאי להתקבל כ"חבר" בתנועה הציונית להתחייב שהוא מוכן לקבל על עצמו את "תכנית ירושלים";

והואיל ודרישה זו מחייבת גם כל מי שחפץ להצביע בבחירות לקונגרס הציוני, להתחייב התחייבות זוהה;

לפיכך, הקונגרס הציוני ה"ט קובע ומחליט:

כי מוגשת ההצעה לתקן את התקנות לביצוע החוקה באופן שלאחר תקנה 1 לתקנות תתווסף

תקנה 1א' חדשה ובה יאמר:

התקנת תקנה 1א' (חדשה) לתקנות לביצוע החוקה

(סעיפים 2, ו 2א לחוקה)

1. טרם שיובא להצבעה בקונגרס הציוני- חבר/ה להנהלה הציונית, טרם שיובא לאישור באסיפה הכללית של הקרן הקיימת לישראל – חבר/ה לדירקטוריון הקרן הקיימת לישראל, וטרם שיובא לאישור חבר הנאמנים של הסוכנות חבר/ה להנהלה הסוכנות מטעם ההסתדרות הציונית העולמית, המועמד/ת

1.1. יחתום על התחייבות בנוסח הבא:

אני _____ מתחייב לקבל על עצמי את "תכנית ירושלים" ואת "יסודות הציונות" כהגדרתם בסעיפים 2 ו- 2א לחוקה של ההסתדרות הציונית העולמית (להלן: "החוקה") ואני מתחייב/ת למלא אחר הוראות החוקה ולמלא בנאמנות את שליחותי בתפקידי.

1.2. מיד עם אישורו וכתנאי לאישורו עליו יהיה לחתום על עותק פיזי של תכנית ירושלים ויסודות הציונות שיוצגו בפומבי במשרדי ההסתדרות הציונית וקק"ל.

2. על מזכירות ההנהלה הציונית ומזכירות דירקטוריון קק"ל לוודא את ביצוע האמור בתקנה זו.

3. המספור של התקנות לביצוע החוקה של ההסתדרות הציונית העולמית יתוקן בהתאם באופן שבו תקנה זו תסומן בתור תקנה 1א' ומספור התקנות הבאות יתוקן בהתאם.

7. הורדת גיל הזכאות לבחור ולהיבחר לקונגרס לגיל 17

מוגשת ע"י: ארץ הקודש

וּטוּם סִפְרָטוּם

רקע ונימוקים: בהתאם להוראות סעיף 22 לחוקת ההסתדרות הציונית העולמית, הזכות לבחור ולהיבחר לקונגרס הציוני מוענקת כיום לכל יהודי החבר בגוף המסונף להסתדרות הציונית, שהגיע לגיל י"ח (18).

מוצע בזאת לעדכן את הוראות הסעיף כך שהזכות לבחור ולהיבחר תחול גם על בני י"ז (17).

הצעה זו נועדה לחזק את מעמדן, השתתפותן והשפעתן של צעירים יהודים במסגרת מוסדות התנועה הציונית. צעירים רבים בני 17 לוקחים חלק פעיל בתנועות נוער ציוניות, משלחות חינוכיות, מיזמי הסברה קהילתיים ומיזמים חברתיים. שילובם במעגל קבלת ההחלטות – לרבות מתן זכות בחירה והיבחרות – מהווה נדבך מהותי במימוש חזונה של ההסתדרות הציונית העולמית לקידום שותפות בין־דורית במוסדות הלאומיים של העם היהודי.

תיקון זה עולה בקנה אחד עם מדיניות ההסתדרות הציונית לעודד השתתפות צעירים במוסדותיה, כפי שמשקף גם בסעיף 23 לחוקה, לעניין ייצוג "בני הדור הצעיר". הוא נועד לחזק את זיקת הדור הבא לערכי הציונות ולמוסדות ההסתדרות הציונית העולמית, מתוך אמונה כי צעירים אלו הם לא רק דור העתיד, אלא גם חלק בלתי נפרד מההווה הציוני.

מן הראוי לציין כי מדינת ישראל עצמה נקטה בשורה של צעדים המעידים על הכרה משפטית ואזרחית בכשירות הציבורית של צעירים בני 17:

סעיף 6א לחוק הרשויות המקומיות (בחירות), תשכ"ה–1965, קובע: "תושב שמלאו לו שבע עשרה שנים יהיה זכאי להצביע בבחירות לרשות המקומית בה הוא רשום."

תיקון מס' 54 לחוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב), התשכ"ט–1969, קובע: "מי שביום הבחירות הוא בן שבע עשרה ומעלה – כשיר להיות חבר ועדת קלפי."

מאז שנת 2000 הוגשו הצעות חוק רבות לתיקון חוק יסוד: הכנסת, שמטרתן להחיל את זכות ההצבעה לבני 17 גם בבחירות הכלליות, על ידי חברי כנסת ממפלגות מגוונות.

מדיניות זו בישראל תואמת מגמות עולמיות להרחבת השתתפותם של צעירים בהליך הדמוקרטי:

אוסטריה, סקוטלנד, ברזיל, ארגנטינה ואקוודור – זכות הצבעה מגיל 16.

גרמניה – מספר מדינות פדרליות מאפשרות הצבעה מגיל 16 בבחירות מקומיות.

נורבגיה – פיילוטים הצביעו על שיעור הצבעה של בני 16–17 הגבוה אף משיעור ההצבעה של צעירים בני 18–29.

אסטוניה – הצבעה בבחירות מוניציפליות מגיל 16.

ארצות הברית – במדינות רבות ניתן להשתתף בבחירות מקדימות מגיל 17, אם ימלאו 18 ביום הבחירות הכלליות.

מסקנות מחקריות תומכות בהצעה:

דו"ח מרכז המחקר והמידע של הכנסת (ינואר 2021) מציין כי:
 "ככל שמוקדם יותר האדם מצביע לראשונה, כך גוברת ההסתברות שימשיך להצביע גם בהמשך חייו... קיים גירעון ייצוגי – קבוצת צעירים בעלת אינטרסים מוגדרים אשר אינה זוכה לייצוג מספק עקב היעדר זכות הצבעה."

IDEA – International Institute for Democracy and Electoral Assistance

:(2018)

הדו"ח **"Youth Participation in Electoral Processes"** מדגיש כי הורדת גיל ההצבעה מחזקת תחושת שייכות פוליטית והשתתפות אזרחית.

Hans-Peter Kriesi (2013)

הצבעה בגיל צעיר מקדמת השתתפות פוליטית ארוכת טווח, בעיקר כאשר מתבצעת בתקופה בה הצעיר מחובר למוסדות חינוכיים וקהילתיים.

סקוטלנד – לאחר הורדת גיל ההצבעה ל-16, נמצא כי שיעור ההצבעה של צעירים היה דומה ואף גבוה מזה של בני 18–24, תוך מודעות גבוהה יותר למערכת הפוליטית המקומית.

נוכח כל אלה, ובכפוף לעקרונות הדמוקרטיים והציוניים של שותפות והמשכיות, מתבקש הקונגרס הציוני לעגן בחוקה את גיל 17 כתנאי סף לזכות בחירה והיבחרות לקונגרס.

נוסח ההחלטה:

לפיכך, הקונגרס הציוני ה"ט קובע ומחליט:

חוקת ההסתדרות הציונית העולמית תתוקן, כדלקמן:

א. בסעיף 22, פסקא (1), במקום:

"כל יהודי שהוא חבר בגוף המסונף להסתדרות הציונית העולמית והגיע לגיל י"ח שנה, יהיה בעל זכות לבחור לקונגרס"

יבוא:

"כל יהודי שהוא חבר בגוף המסונף להסתדרות הציונית העולמית והגיע לגיל י"ז שנה, יהיה בעל זכות לבחור לקונגרס."

ב. בסעיף 22, פסקא (2), במקום:

"מי שיש לו הזכות לבחור בבחירות לקונגרס, והגיע לגיל י"ח שנים, יהיה בעל זכות להיבחר לקונגרס"

יבוא:

"מי שיש לו הזכות לבחור בבחירות לקונגרס, והגיע לגיל י"ז שנים, יהיה בעל זכות להיבחר לקונגרס."

20. הצעת החלטה לשינוי חוקה – תיקון סעיף 41(ג)

מוגשת ע"י: ההנהלה הציונית

הקונגרס הציוני ה"ט קובע ומחליט:

לתקן את סעיף 41(ג) לחוקת ההסתדרות הציונית העולמית כלהלן:

41. הקונגרס יבחר בהנהלה שתהא מורכבת מ:

....

(ג) **24 חברים** לכל היותר מבין הסיעות המיוצגות בקונגרס מביניהם האחראים למחלקות.